

ANTONI CASTEL

La mort del fujimorisme

Alberto Fujimori, li ha sobrat un període presidencial, igual que al socialista Felipe González, naufrag a partir del 1993. Si no s'hagués presentat a les eleccions del 1995, en les quals va derrotar un candidat de circumstàncies, l'ex-secretari general de les Nacions Unides Javier Pérez de Cuéllar, Fujimori podria ser recordat com un president força autoritari i una mica embullaire, però capaç de redreçar el caos econòmic deixat per l'aprista Alan García i escapar Sendero Luminoso detenint-ne el líder, Abimael Guzmán. Els peruans, i no ho dic jo sinó les enquestes, li haurien agraït que hagués aturat la hiperinflació i frenat l'ascens imparable del senderisme polpotista. Fins i tot li haurien perdonat la dissolució del Parlament, en l'anomenat "autocop" del 1992, un atac frontal als prepotents partits tradicionals, i l'establiment de lligams perillosos amb un oportunista que ignora l'ètica, Vladimiro Montesinos.

A partir del 1995, el fenomen Fujimori es va desinflar. L'economia presentava signes d'estancament, les diferències socials augmentaven per causa d'una política tan agressiva com insolidària i les institucions de l'estat perdien tota legitimitat, assaltades per llagoters de tota mena, disposats a arrambar tot quant podien. El Chino, tan auster, va sucumbir a l'adulació dels col·laboradors enriquits amb avidesa, i es va blegar a l'encant del poder amb l'ajut dels militars, els seus valedors, i el sinistre Montesinos, cap dels serveis de seguretat.

Quan va moure cel i terra per presentar-se a una segona reelecció, Fujimori ja era un cadàver polític. El crèdit que havia guanyat liquidant amb la força, sense que li tremolés el pols, l'ocupació de l'ambaixada japonesa per un escamot del castrista MRTA, el va perdre manipulant els jutges, comprant els parlamentaris, permetent l'augment de la corrupció i tolerant l'actuació impune dels serveis de seguretat.

A la torre de vori en què vivia, construïda en

part per uns mitjans de comunicació comprats, el Chino no va preveure la mort del fujimorisme, d'una forma d'actuar enèrgica, de cabdill, però buida de contingut. No es va adonar que sense un cos social, amb partits o sense, no es podia mantenir el fujimorisme. I que si volia ser un cabdill havia de comportar-se com calia, amb un discurs antiimperialista i social i mantenint els militars a ratlla.

Fujimori va perdre amb les regles de joc fetes per ell. Va ser un polític sense experiència i que invocava el poble, igual que havia fet ell en la consulta del 1990, qui el va posar contra les cordes a les últimes eleccions. L'economista Alejandro Toledo no va pas assolir un

bon resultat pel fet d'oferir res de nou. De fet, és un entusiasta del lliure mercat i manté unes excel·lents relacions amb els Estats Units. Però entre el "més de la mateixa cosa" de Fujimori i el missatge moralitzador de Toledo, una bona part dels peruans van optar per aquest.

El fujimorisme s'havia tornat tan depravat que fins i tot va perdre el suport de la diplomàcia nord-americana, incondicional del Chino tots aquests últims deu anys. L'home que combatia a canonades els senderistes i deia sempre que sí a tot el que s'ordia a Washington no interessava, perquè les formes són les formes i no es podia tolerar que

tractés grollerament el símbol de la democràcia occidental, les eleccions. Li podien permetre la guerra bruta i la fustigació dels dissidents, però no que es manipulessin els resultats electorals, sobretot quan el perjudicat era un candidat perfecte: liberal en les qüestions econòmiques, culte, d'arrels indígenes, honest i amic dels americans.

"El fujimorisme s'havia tornat tan depravat que fins i tot va perdre el suport de la diplomàcia nord-americana, incondicional del Chino tots aquests últims deu anys."